

ПІДГОТОВКА ПРОФЕСІОНАЛІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ЗА ПРОГРАМОЮ Curriculum GlobALE

Curriculum globALE - це модульна рамкова навчальна програма, яка ґрунтується на компетентнісному підході до навчання викладачів для дорослих по всьому світу. Рівень кваліфікації, який відповідає цим компетентностям, являє собою базовий рівень кваліфікації фахівців у сфері освіти дорослих.

Програма Curriculum globALE була розроблена в партнерстві Інститутом міжнародного співробітництва Німецької асоціації народних університетів (DVV International) та Німецьким інститутом освіти дорослих – Центром освіти протягом життя ім. Лейбніца (DIE), і реалізовувалась в Україні протягом 2018 - 2020 років за сприяння DVV International в Україні та громадської спілки «Українська асоціація освіти дорослих».

Оновні завдання Curriculum globALE:

- підвищити професіоналізм викладачів для дорослих шляхом надання загальних вихідних рамок;
- надати підтримку провайдерам освітніх послуг для дорослих в розробці і реалізації програм підготовки тренерів, а також
- сприяти обміну знаннями та встановленню взаєморозуміння між викладачами для дорослих в усьому світі.

Тривалість програми в Україні склала 248 навчальних годин (аудиторної роботи - 184 годин, самостійної - 64 години):

Модуль 1. Підхід до освіти дорослих. (32 години аудиторної роботи)

Модуль 2. Навчання дорослих і викладання для дорослої аудиторії. (32 години аудиторної роботи)

Практична робота за темами 1 та 2 модулів. (32 години самостійної роботи).

Модуль 3. Комунікація і групова динаміка в освіті дорослих. (32 години аудиторної роботи).

Модуль 4. Методи навчання дорослих. (32 години аудиторної роботи)

Модуль 5. Планування, організація та оцінювання у сфері освіти дорослих. (32 години аудиторної роботи)

Практична робота за темами 3 – 5 модулів (32 години самостійної роботи)

Іспит (24 години аудиторної роботи).

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

Модуль 1. Підхід до освіти дорослих

17 – 20 грудня 2018 р., м. Київ

Компетентність:

Фахівці, які пройшли навчання за 1 модулем програми Curriculum globALE, знають і розуміють функції і особливості сфери освіти дорослих та їх значення в їх власному соціальному контексті, а також у порівнянні з іншими можливими контекстами і в світлі більш широких міжнародних рамок. Вони здатні визначити свою власну професійну роль в цих контекстах.

Фахівці, які пройшли навчання за 1 модулем програми:

- усвідомлюють, що практика освіти дорослих формується різними уявленнями про гуманність і різними розуміннями освіти, що підводить їх до отримання загального уявлення про навчання дорослих і його етики;
- розуміють різноманіття сфери освіти дорослих та його культурну обумовленість; добре знайомі з різними формами освіти дорослих в своїй країні і розуміють значення і конотації ключових термінів, що широко використовуються стосовно різних форм освіти дорослих;
- мають загальне уявлення про міжнародні тенденції, що відносяться до контексту їх роботи в сфері освіти дорослих;
- здатні визначити місце контексту своєї роботи в сфері освіти дорослих в рамках існуючого різноманіття даної сфери;
- здатні визначити свою роль як викладача для дорослих в даному контексті;
- добре знайомі з важливими умовами правової системи, що стосуються освіти дорослих, у своїй країні, регіоні та на міжнародному рівні;
- здатні розрізняти, розбивати на категорії і пояснювати складні форми фінансування, що існують у сфері освіти дорослих;
- мають уявлення про основні напрямки політики, що відноситься до освіти дорослих;
- мають уявлення про найбільш впливових гравців сфери освіти дорослих свого регіону, країни, а також на міжнародному рівні;
- здатні проводити критичний аналіз функцій та інтересів окремих гравців, пов'язаних зі сферою освіти дорослих, а також існуючого співвідношення сил.

Теми 1 модулю:

- Вступ до Глобальної програми навчання та освіти дорослих (Curriculum GlobALE) – різноманіття та культура в освіті дорослих
- Навчання тренерів – його роль та місце в освіті дорослих
- Теорії освіти дорослих – роль, значення та мета освіти дорослих
- Функції та переваги освіти дорослих

За сприяння

- Освіта дорослих – антропологічні міркування
- Форми та методи реалізації освіти дорослих
- Інтереси, пов'язані з освітою дорослих
- Основні учасники процесу реалізації освіти дорослих на національному рівні
- Основі складові політики освіти дорослих
- Цільові групи в освіті дорослих
- Планування, фінансування та регулювання у сфері освіти дорослих
- Міжнародні рамкові концепції реалізації освіти дорослих
- Основні учасники та тенденції процесу формування політики на міжнародному рівні
- Визначальні чинники освіти дорослих
- Мотивація в освіті дорослих
- Участь в освіті дорослих та основні перешкоди
- Влада та питання етики у сфері освіти дорослих
- Гендерні питання в освіті дорослих
- Освіта дорослих як академічна дисципліна
- Сучасні концепції – освіта дорослих і навчання впродовж життя
- Основні принципи андрагогіки
- Андрагогіка та педагогіка; їх міжгалузевий характер
- Професіоналізація в освіті дорослих
- Шляхи професійного розвитку.

Модуль 2. Навчання дорослих і викладання для дорослої аудиторії

04 – 07 квітня 2019 р., м. Київ

Компетентність:

Фахівці, які пройшли навчання за 2 модулем програми Curriculum globALE, володіють знаннями про теорію навчання і можуть зв'язати їх зі своєю власною дидактичною діяльністю. Вони знайомі з мотиваційними, психологічними і соціальними особливостями навчання дорослих і враховують їх при плануванні занять та в ході викладання.

Фахівці, які пройшли навчання за 2 модулем програми:

- знайомі з ключовими особливостями навчання дорослих в порівнянні з навчанням в школі;
- здатні розпізнавати індивідуальні причини, що спонукали людину почати навчання, і вміють підвищувати мотивацію дорослих учнів;
- здатні визначати бар'єри, що перешкоджають навчанню, і, наскільки це реально можливо, боротися з ними;
- знайомі з найважливішими психологічними моделями і їх значенням для процесу навчання;

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

- здатні використовувати різні аспекти в своїй роботі з дорослими людьми як при плануванні, так і в процесі безпосередньої взаємодії для досягнення стійкого успіху в навчанні.

Теми 2 модулю:

- Принципи навчання дорослих
- Психологія навчання як основа теорій навчання дорослих
- Вікова психологія як основа теорій навчання дорослих
- Біхевіоризм і навчання дорослих
- Когнітивізм і навчання дорослих
- Конструктивізм і навчання дорослих
- Трансформаційне навчання
- Теорія Девіда Колба і навчання дорослих
- Експериментальне навчання дорослих
- Соціальне навчання
- Емоційне навчання
- Філософія навчання дорослих
- Інтегративні підходи до навчання
- Застосування теорій навчання дорослих.

Модуль 3. Комунікація і групова динаміка в освіті дорослих

20 – 23 червня 2019 р., м. Київ

Компетентність:

Фахівці, які пройшли навчання за 3 модулем програми Curriculum globALE, знайомі з теоретичними засадами комунікації і здатні застосовувати їх у викладанні і освітній роботі з дорослими. Вони також знайомі з основними теоріями групової динаміки і здатні застосовувати їх у викладанні / освітній діяльності / при роботі з групою для управління процесами спілкування.

Фахівці, які пройшли навчання за 3 модулем програми:

- знайомі з правилами вербальної, а також паравербальної і невербальної комунікації і застосовують ці знання при роботі з учасниками курсу;
- здатні застосовувати окремі компоненти інтерактивної, конструктивної, мотивуючої комунікації;
- здатні усувати або знижувати бар'єри і перешкоди в комунікації;
- створюють позитивну атмосферу за допомогою свого стилю комунікації;
- орієнтуються в різних стилях комунікації і можуть направляти учасників в ході заняття і в процесі навчання;
- здатні сприймати «невидиму» структуру групи і групову комунікацію; вони

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

розпізнають, розуміють, стримують і направляють процеси групової динаміки для забезпечення стабільного успіху навчання;

- адаптують етапи процесів навчання і етапи групової динаміки один до одного;
- здатні успішно вирішувати проблемні ситуації, що виникають в групі; здатні вирішувати конфліктні ситуації і працювати з «важкими» учасниками;
- усвідомлюють важливість емоційності в навчанні дорослих.

Теми 3 модулю:

- Розуміння особистості у групі
- Центри прийняття рішень у мозку, які визначають (впливають на) поведінку людини в групі
- Розуміння групової динаміки та командна робота.
- Моделі розвитку групи:
 - Такмен
 - Джохарі
 - модель ефективних команд Saliedēt.lv
- Групова динаміка під час навчань
- Розбудова довіри та сприяння відкритості
- Баланс індивідуальних і групових цілей
- Методи планування розвитку і постановки цілей
- Відповідальність та зобов'язання
- Ефективна групова робота і залучення учнів
- Інструменти онлайн-співпраці
- Збільшення ефективності односторонньої комунікації
- Шляхи вдосконалення односторонньої комунікації
- Навички активного слухання
- Як працює міжособистісна комунікація: Вацлавік, Шульц фон Тун
- Надання та отримання зворотного зв'язку
- Правила та методи зворотного зв'язку
- Комунікація під час занять: виклики та проблемні ситуації
- Ненасильницька комунікація
- Аналіз викликів та проблемних ситуацій у комунікації під час занять з точки зору ненасильницької комунікації
- Конфлікти
- Внутрішня і зовнішня комунікація.

Модуль 4: Методи навчання дорослих

07 – 10 листопада 2019 р., м. Київ

Компетентність:

Фахівці, які пройшли навчання за 4 модулем програми Curriculum globALE, знайомі з набором методів освіти дорослих і можуть застосовувати їх для досягнення оптимальних результатів навчання при роботі з відповідною цільовою групою.

Фахівці, які пройшли навчання за 4 модулем програми:

- знайомі з широким спектром методів освіти дорослих та здатні аналізувати їх переваги і недоліки, обмеження і можливості;
- здатні вибирати відповідні методи, які підходять для ситуації на всіх етапах курсу;
- самостійно застосовують і аналізують базовий набір методів;
- можуть використовувати методи для досягнення стійких результатів навчання при роботі з відповідною цільовою групою.

Теми 4 модулю:

- Огляд методів та їх типологія
- Методи «Груповий портрет», «Щоденник»
- Метод «Сад»
- Методи «Розсипані картки», «Дискусія: Так / Ні»
- Щоденникові техніки навчання
- Методи роботи з текстом
- Методи «Залиште за мною останнє слово», «Креативні станції»
- Лекція як інтелектуальне шоу
- Інтерактивна лекція з використанням методу «Групове слухання»
- Метод «Спікер-доброволець»
- Робота з вмістом через аналіз конкретних випадків. Метод «Case study»
- Методи прийняття рішень
- Метод «Трибунал»
- Методи розробки ідей (лінійні). Методи: «Інверсія», «Скрампер»
- Методи розробки ідей (інтуїтивні). Метод Леонардо да Вінчі
- Методи: «Раунди», «Жива картина дня»
- Гра-симуляція. Дебрифінг гри
- Метод сфокусованої бесіди
- Інтерактивна гра. Дебрифінг гри
- Введення в Гейміфікацію навчання
- Структурована дискусія: «Ігри, в які грають?»
- Метод «Акваріум»
- Технологія «Всесвітнього кафе»
- Як правильно підібрати методи для програм освіти дорослих?

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

- Різниця тренінгового і фасилітативного підходу до навчання. Відмінність ролей тренера і фасилітатора.

Модуль 5: Планування, організація та оцінювання у сфері освіти дорослих

12 – 15 березня 2020 р., м. Київ

Компетентність:

Фахівці, які пройшли навчання за 5 модулем програми Curriculum globALE, розуміють, як етапи планування (включаючи розробку навчальної програми), організації, реалізації та оцінки пов'язані один з одним в циклі професійної діяльності викладача для дорослих. Вони володіють знаннями про різні методи, необхідні на етапах планування, організації та оцінки, і здатні належним чином застосовувати ці знання виходячи з ситуації, а також проводити критичний аналіз даного процесу. Що стосується професійної діяльності учасників, то вони використовують набутий досвід для систематичного удосконалення своїх програм.

Фахівці, які пройшли навчання за 5 модулем програми:

- знайомі з етапами циклу професійної діяльності викладачів для дорослих і розуміють, як вони пов'язані один з одним;
- знають різні методи і інструменти для: визначення потреб в освіті та навчанні, формулювання цілей навчання, орієнтованих на придбання компетенцій, в рамках освітньої тільки програм, створення методико-дидактичної основи процесів викладання / навчання, планування уроків з урахуванням відповідних рамкових умов, безперервного контролю прогресу навчання, його прозорої оцінки і при необхідності внесення коректив в план занять на цій основі, закріплення результатів,
- володіють інформацією про використання різних методів та інструментів і можуть критичного аналізувати їх вибір або застосування;
- використовують висновки, що ґрунтуються на отриманих результатах і оцінці, для безперервного удосконалення своєї роботи;
- володіють основами і різними елементами забезпечення якості.

Теми 5 модулю:

- Андрагогічні цикли - 5 фаз
- Стили тренерів
- Аналіз потреб в процесі навчання та тренінгів
- Аналіз індивідуальних потреб
- Аналіз організаційних та інституційних потреб

За сприяння

DVV International

- Аналіз національних потреб
- Дані та методи, необхідні для аналізу потреб
- Розробка навчальних програм - типи навчальних програм:
- Метод DACUM та Функціональний робочий аналіз
- Розробка навчальної програми - процес та елементи
- Аналіз загальних умов та цільових груп
- Визначення цілей та результатів навчання
- Сфери навчання
- Методики розробки навчальних програм на основі DACUM та Функціонального робочого аналізу
- Стратегічне планування в процесі навчання
- Підготовка загального плану тренінгу
- Послідовність та підготовка сценарію тренінгу
- Підготовка до тренінгу – контрольні списки та інші інструменти. Особиста підготовка
- Види, фази, методи, прийоми оцінювання
- Звіти з тренінгів, контроль подальшої діяльності та моніторинг
- Забезпечення якості освіти дорослих.

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

Тренери програми Curriculum globALE в Україні

Катаріна Поповіч - Генеральний секретар Міжнародної Ради освіти дорослих, яка об'єднує представників громадянського суспільства в галузі навчання і освіти дорослих протягом усього життя. Професор Белградського університету, представниця Сербської асоціації освіти дорослих.

Катаріна Попович зробила видатну кар'єру як в академічній освіті, так і в організаціях громадянського суспільства, брала активну участь в сербських мирних рухах, протягом років співпрацювала з DVV International. Має досвід роботи у багатьох країнах Європи, Центральної Азії та Близького Сходу, опублікувала більше 100 робіт з різних аспектів освіти дорослих та освіти протягом життя.

Майя Максимовіч - асистент кафедри педагогіки та андрагогіки Белградського університету, дослідник Інституту педагогіки та андрагогіки, координатор проектів в Товаристві освіти дорослих.

Майя Максимовіч має ступінь доктора філософії з освіти дорослих. Окрім викладання освіти дорослих в Белградському університеті, вона була гостем-професором Лондонського університету Голдсмита та Університету Кайзерслаутерна та запрошеним дослідником у Університеті Коїмбра, Португалія.

Проводить дослідження в декількох сферах освіти та навчання дорослих: європейська освітня політика та порівняльна педагогіка, філософія та критичні дискурси освіти дорослих, міжкультурна та громадянська освіта. Як консультант, вона активно співпрацює з міжнародними організаціями, включаючи ОБСЄ, ЮНЕСКО, UIL, USAID, GIZ, DVV International, KulturKontakt, ICAE та ін.

Томс Урдзе - член правління Saliedēt.lv, латвійської тренінгової компанії, що спеціалізується на розвитку команд та лідерстві.

Останні 20 років працює в галузі освіти дорослих. Велика частина цієї роботи була пов'язана з Латвійською асоціацією освіти дорослих, де протягом трьох років він був головою ради правління. Проводить тренінги з питань, пов'язаних з навчанням, плануванням, сприянню змінам і лідерства для персоналу. Брав участь у різноманітних міжнародних освітніх проектах. Автор ряду книг з навчання та суміжних з освітою тем; автор Metodes.lv, одного з найпопулярніших інтернет-ресурсів з

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

DVV International

навчання та лідерства в Латвії.

Експерт Європейської комісії та експерт з оцінки проектів в галузі освіти дорослих та онлайн навчанні.

Алена Луговцова - психолог, тренер та менеджер освітніх програм і міжнародних проектів, старший викладач кафедри міжнародного бізнесу Інституту бізнесу Білоруського державного університету, спікер TEDxNiamiha, спікінг-коуч TEDxMinsk, засновник і керівник проектів "Архітектори мрії", "Інкубатор мрії", RE-Birth, член редколегії журналу "Адукатар", підприємець.

Сергій Лабода - тренер, експерт з багаторічним стажем у сфері освіти дорослих, входив до робочої групи з розробки системи стандартів якості освіти дорослих BELLAQUA, експерт з організаційного розвитку.

Є співавтором програми Curriculum globALE.

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку

Список рекомендованої літератури:

- Archer, David; Cottingham, Sara: Reflect Mother Manual, London, o.J.
- Bélanger, Paul: Theories in Adult Learning and Education. Opladen & Farmington Hills 2011
- Bramley, Peter: Evaluating Training, London 2003
- Caffarella, Rosemary S.: Planning programs for adult learners. A practical guide for educators, trainers, and staff developers. 1. ed. San Francisco 1994
- Connolly, Brid: Adult learning in groups. 1. publ. Maidenhead 2008
- Elias, John L.; Merriam, Sharran B.: Philosophical Foundations of Adult Education, Malabar, 1995
- Freire, Paulo. Pedagogy of the Oppressed. New York, 2007
- <http://www.reflect-action.org/sites/default/files/u5/Reflect%20Mother%20Manual%20-%202012.pdf>
- Intercultural Learning T-kit, Council of Europe, Strasbourg Cedex 2000
- Jarvis, Peter: Lifelong Learning and the Learning Society, New York 2007
- Johnson, David Read; Emunah, Renée (eds.): Current Approaches in Drama Therapy, Springfield 2009
- Mezirow, Jack (Ed): Learning as Transformation: Critical Perspectives on a Theory in Progress. San Francisco 2000
- Pätzold, Henning: Learning and Teaching in Adult Education, Contemporary Theories, Opladen 2011
- Pretty, Jules N.; Guijt, Irene; Scoones, Ian; Thompson, John: A Trainer's Guide for Participatory Learning and Action, London 1995
- Pretty, Jules N.; Guijt, Irene; Scoones, Ian; Thompson, John: A Trainer's Guide for Participatory Learning and Action, London 1995
- Society for Participatory Research in Asia (PRIA): A Manual for Participatory Training Methodology in Development, New Delhi 2011
- Society for Participatory Research in Asia (PRIA): A Manual for Participatory Training Methodology in Development, New Delhi 2011
- Training Essentials, T-kit, Council of Europe publishing, Strasbourg Cedex, 2002
- World Education Forum, Dakar, Senegal. 2000. The Dakar Framework for Action. Education for All: Meeting our Collective Commitments. Paris, UNESCO.
- Веремейчик Г. Образование взрослых в Беларуси, Молдове, Украине // Европейское образование взрослых за пределами ЕС – Мн. Пропилеи, 2010. – С. 144.
- Всемирный форум по образованию: Дакар, Сенегал, 2000 г. Дакарские рамки действий. Образование для всех: Выполнение наших коллективных обязательств. Париж, ЮНЕСКО.
- Дьюи Дж. Демократия и образование: Пер. с англ. М.: Педагогика-Пресс, 2000.
- Европейское образование взрослых за пределами ЕС. Под редакцией Уве Гартеншлегера. Пер. с англ. Ольги Вербовой. Мн.: Пропилеи, 2010. [Электронный ресурс] - режим доступа: <http://dvv-international.by/ru/publications/european-ae-outside-the-eu/>
- Завьялова Ж. и др. Энергия бизнес-тренинга. Путеводитель по разминкам - СПб. Речь, 2005. - 159 с.
- Инновационные методы обучения в гражданском образовании / В. Величко, Д. Карпиевич, Е. Карпиевич, Л. Кирилук – Мн., 1999.
- Лабода С. Неформальное образование в Беларуси: провайдеры, ключевые тенденции и перспективы для будущего // Неформальное образование для региональных демократических трансформаций. Исследование / Под общей ред. Д. Карпиевича и Г. Усатенко. – Фонд «Европа XXI», Киев 2012. С 38-59. [Электронный ресурс] - режим доступа: <http://adukatar.net/wp->

content/uploads/2012/12/book-final.pdf

- Модель оценки эффективности обучения Дональда Киркпатрика [Эл.рес.]// [сайт]:http://www.hrm.ua/article/model_ocenki_jeffektivnosti_obuchenija_donalda_kirkpatrika
- Мухлаева. Т.В. Международный опыт неформального образования// Человек и Образование. 2010. №4. С. 158-162. [Электронный ресурс] - режим доступа: <http://iovrso.ru/?c=118>
- Оценка эффективности обучения. Модель Дональда Киркпатрика. [Эл.рес.]// HR-Portal: [сайт]. URL: <http://www.hr-portal.ru/article/otsenka-effektivnosti-obucheniya-model-donalda-kirkpatrik>
- Пособие по образованию в области прав человека с участием молодежи «Компас»: Council of Europe Publishing.- Венгрия – 475 с.;
- Таксономия Блума. [Эл.рес.]. URL: http://cnit.mpei.ac.ru/textbook/01_03_01_04.htm
- Таксономия Блума: Новый взгляд на старые привязанности// Разработка эффективных проектов: Концепции навыков мышления. [Эл.рес.].URL: http://www97.intel.com/ru/ProjectDesign/ThinkingSkills/ThinkingFrameworks/Bloom_Taxonomy.htm
- Торн К., Маккей Д. Тренинг. Настольная книга тренера. – СПб.: «Питер», 2001.

За сприяння

Федеральне Міністерство
економічного співробітництва
та розвитку